

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/199/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117219680
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8117219680.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v právnej veci žalobkyne: L. B., V. XX.XX.XXXX, P. M. X, XXX XX Y., právne zastúpenej: JUDr. Igor Šafranko, advokátska kancelária so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: mBank SPÓLKA AKCYJNA, so sídlom ul. Senatorska 18, 00-950 Varšava, Poľská republika, akciová spoločnosť, zapísaná v Národnom súdnom registri vedenom Okresným súdom v meste Varšava, 12. obchodné oddelenie, pod číslom KRS 0000025237, ktorá podniká na území Slovenskej republiky prostredníctvom mBank S.A., pobočka zahraničnej banky, Pribinova 10, 811 09 Bratislava, IČO: 36 819 638, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o poskytnutí hotovostného úveru „mPÔŽIČKA“, č. X., z 18.12.2008, v Článku V. Odstúpenie od zmluvy - bod 9.6, v znení: „V prípade neuhradenia ktorejkoľvek splatnej čiastky Úveru, príslušenstva a/alebo poplatkov v dohodnutom termíne, je Dlžník povinný zaplatiť mBank z takej čiastky úroky z omeškania, ktoré sú ku dňu uzavretia tejto zmluvy vo výške 30% ročne.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobkyňi trovy konania v rozsahu 100 %, s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa svojou žalobou doručenou súdu dňa 17.8.2017 domáhala určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky uvedenej v čl. V. bod 9.6. Zmluvy o poskytnutí hotovostného úveru „mPÔŽIČKA“.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že so žalovaným uzavrela Zmluvu o poskytnutí hotovostného úveru „mPÔŽIČKA“ č. X. dňa 18.12.2008. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 100.000,- Sk (3.319,39 €). Zmluvné dojednanie, uvedené v článku V, bod 9.6. oprávňuje žalovaného požadovať od nej ako spotrebiteľky úroky z omeškania vo výške 30 % ročne, v prípade neuhradenia ktorejkoľvek splatnej čiastky úveru, príslušenstva a/alebo poplatkov v dohodnutom termíne. Úroky z omeškania v tejto výške sú v rozpore so zákonom. So žalovaným uzavrela spotrebiteľskú zmluvu, preto v prípade jej omeškania s platením splátok úveru patria žalovanému úroky z omeškania maximálne vo výške stanovenej zákonom. Predmetné zmluvné dojednanie, ktoré je súčasťou formulárovej zmluvy, vopred predpripravenej žalovaným, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v jej neprospech, keďže priznáva žalovanému nárok na úrok z omeškania, nad zákonom stanovenú výšku. Z uvedených dôvodov je takéto dojednanie neprijateľné, pretože si tým zhoršuje svoje zmluvné postavenie ako to predpokladá § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka („OZ“) v súvislosti s § 52 ods. 2 a § 39 OZ. Navyše, nejde o jej individuálne dojednanie a ide o stav podľa § 53 ods. 2 OZ. Súdny dvor judikoval, že existuje „nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalosť zmluvných podmienok a preto sa musí súd aj bez návrhu zaoberať nekalými

podmienkami. Na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky má naliehavý právny záujem, pretože si mieni uplatniť aj primerané finančné zadostučinenie, ktoré predpokladá úspech spotrebiteľa v súdnom konaní. Naliehavý právny záujem predpokladá výslovne aj § 153 ods. 4 OZ. Poukázala tiež na to, že v konaní vedenom na okresnom súde Prešov, pod sp.zn. 11Ro/72/2013, predmetom ktorého bol nárok žalovaného zo zmluvy o poskytnutí hotovostného úveru „mPÔŽIČKA“, č. X., z 18.12.2008, bol dňa 4.4.2013 vydaný platobný rozkaz v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa. Platobným rozkazom ju súd zaviazal aj na plnenie, ktoré je právom nedovolené. Dňa 9.5.2014 podala návrh na obnovu konania, avšak môjmu návrhu nebolo vyhovené.

3. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe navrhol konanie zastaviť. Odôvodnil to tým, že nemá spôsobilosť byť účastníkom civilného sporového konania. Nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že zo strany žalobcu došlo k chybe v písaní a jeho snahou konvalidovať absenciu procesnej spôsobilosti „jednoduchým“ zdôvodnením chyby v písaní. Absencia označenia subjektu žalovaného je procesnou vadou s právnymi účinkami. mBank S.A., pobočka zahraničnej banky je organizačnou zložkou podniku a organizačná zložka podniku nezískava právnu subjektivitu aj napriek jej zápisu do obchodného registra. Z konštantnej judikatúry súdov Slovenskej republiky vyplýva, že nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, na ktorý musí súd prihliadať v každom štádiu konania, ktorý nemožno zhojiť ani zmenou, ani zámenou účastníkov konania, ani ďalšími procesnými úkonmi a ani úkonmi hmotného práva.

4. Žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že v tomto prípade právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným nezanikol. Určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky môže mať aj preventívny charakter do budúcnosti. Podotkla, že žalovanému nič nebráni, aby si v budúcnosti uplatnil úroky z omeškania v neprijateľnej výške.

5. Žalovaný na pojednávaní trval na svojej písomnej argumentácii.

6. Súd vykonal dokazovanie listinami a to Zmluvou o poskytnutí hotovostného úveru „mPÔŽIČKA“, spisom tunajšieho súdu zn. 11Ro/72/2013, pričom zistil nasledovné:

7. Zo Zmluvy o poskytnutí hotovostného úveru „mPÔŽIČKA“ zo dňa 18.12.2008 súd zistil, že žalovaný sa zaviazal poskytnúť žalobkyňi hotovostný úver vo výške 10.000,- Sk (3.319,39 €) na obdobie 60 mesiacov, ktoré začalo plynúť v deň pripísania peňažných prostriedkov úveru na účet. Konečná splatnosť úveru bola v zmluve stanovená na deň 18.12.2013. V zmluve bola uvedená ročná percentuálna miera nákladov na úver 17,81 % ročne, celkové náklady spojené s úverom 4.7614,53 €, priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na spotrebiteľský úver 19,29 %, úroková sadzba pohyblivá, v deň uzavretia zmluvy vo výške 16,50 % ročne, v zmluve nebol dohodnutý poplatok za poistenie úveru.

8. Zo žaloby, na základe ktorej bolo vedené konanie pod sp.zn. 11Ro/72/2013, súd zistil, že zo strany žalovaného bol podaný návrh na zaplatenie zostatku istiny úveru, zákonného úroku z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo zostatku istiny do zaplatenia, ako aj zmluvného úroku vo výške 16,5 % ročne zo zostatku nezaplatenej istiny. Tunajší súd platobným rozkazom zo dňa 4.4.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.5.2013, zaviazal žalobkyňu za zaplatenie sumy uplatnenej v žalobe.

9. Na základe zisteného skutkového stavu súd vec takto právne posúdil:

10. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. Podľa § 52 ods. 1 - 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 1 - 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

13. Podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

14. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy, Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

16. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Na základe zisteného skutkového stavu súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná a preto jej vyhovel.

18. V tomto prípade bola uzatvorená formulárová spotrebiteľská zmluva dňa 18.12.2008. Text zmluvy bol vopred pripravený, pričom dlžníčka ako spotrebiteľ nemala možnosť žiadnym podstatným spôsobom zasahovať do jeho obsahu. Žalovaný vystupoval ako podnikateľ, ktorý konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa ako spotrebiteľ, ktorý nemá postavenie podnikateľa.

19. Súd dospel k záveru, že zmluvná podmienka uvedená v bode 9.6 úverovej zmluvy, kedy v prípade neuhradenia ktorejkoľvek čiastky úveru, príslušenstva a/alebo poplatkov v dohodnutom termíne je dlžník povinný zaplatiť mBank z takej čiastky úroky z omeškania, ktoré sú ku dňu uzavretia tejto zmluvy vo výške 30 % ročne, je neprijateľná. S odkazom na rozsudok Najvyššieho súdu z 29.3.1995 sp.zn. 6Obdo/4/1994 nie je možné požadovať úroky z omeškania z príslušenstva, nakoľko toto nie je súčasťou pohľadávky. Takto stanovený úrok z omeškania je pre spotrebiteľa oproti predpisom občianskoprávnym nevýhodným. Súd má za to, že ak sa ustanovuje v § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zákonná podmienka zákazu odchylenia sa od predpisov občianskoprávných, voľnejšia úprava práv a povinností z úverového vzťahu v Obchodnom zákonníku vyznieva v neprospech spotrebiteľa a preto je podľa § 52 ods. 2 OZ obchádzaním zákona a v zmysle § 39 OZ neplatná. Súd sa riadil pri vyhodnotení neprijateľnosti podmienky aj ustanovením § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, účinného od 1.5.2014, podľa ktorého všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Ustanovenie nadobudlo účinnosť 1.

mája 2014 a právny predpis, ktorého súčasťou je, nemá prechodné ustanovenia a znamená to, že od ich účinnosti sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom a ustanovenie treba považovať iba za upresnenie § 54 ods. 1 OZ v znení zavedenom do Občianskeho zákonníka už zákonom č. 150/2004 Z.z., ktorým bola s účinnosťou od 1.5.2004 daná do Občianskeho zákonníka časť týkajúca sa spotrebiteľských zmlúv na ochranu práv spotrebiteľa. Ak žalovaný v zmluve stanovil výšku úroku z omeškania 30 %, stanovil ju v rozpore s ustanovením § 52 ods. 2 OZ, účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere. Pre výšku úroku z omeškania pri omeškaní spotrebiteľa sú teda rozhodné predpisy občianskoprávne, konkrétne ustanovenie § 517 ods. 2 OZ a k nemu patriacemu vykonávaciemu predpisu (§ 3 ods. 1 nar. vl. 87/1995 Z.z.). Podľa týchto ustanovení zákona výška úroku z omeškania nikdy nedosahovala 30 % a ani prípadná dohoda o výške úroku z omeškania nemôže prekročiť najvyššiu prípustnú výšku určenú zákonom, dohoda zmluvných strán môže byť v tomto prípade iba o nižšej výške sankcie za omeškanie a nad rámec zákona je dohoda neplatná.

20. Naliehavý právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľa na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve vyplýva priamo zo zákona (§ 53a Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.), teda týmto určením sa napĺňa Smernica Rady č.93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zabrániť neustálemu používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky (viď rozsudok KS Prešov, sp. zn. 6Co/29/2016, z 24.1.2017). Okrem toho nebolo preukázané, že zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným vyplývajúci z predmetnej zmluvy zanikol.

21. Súd má za to, že nebol dôvod na rozhodnutie o zastavení konania, tak ako to navrhoval žalovaný, nakoľko v danom prípade žalobkyňa nedostatok podmienky konania na základe výzvy súdu dodatočne odstránila. Súd je toho názoru, že v konaní je potrebné rozlišovať medzi nedostatkom podmienok konania a vadou žaloby ako samostatne upravenými pojmami procesného práva, ktoré nie je možné navzájom zamieňať a ktorých predpoklady a dôsledky sú odlišné a s ktorými sa následne spája aj rozdielny postup súdu v sporovom konaní. Nedostatok podmienky konania nie je vadou žaloby z hľadiska jej správnosti či úplnosti a vada žaloby naopak nepredstavuje nedostatok podmienky konania. V prípade, ak je strana konania nesprávne alebo neúplne označená, je namieste postup podľa ust. § 129 CSP (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo 143/2006). Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp zn. 4 Cdo 365/2013 zo dňa 25. februára 2015 vyplýva „pokiaľ súd prvého stupňa žalobcu nevyzval na doplnenie, resp. spresnenie označenia účastníka konania s poučením ako je potrebné toto urobiť (§ 43 ods. 1 O.s.p.) a odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení konania, odňal žalobcovi svojím rozhodnutím možnosť konať pred súdom. Konanie pred ním je teda postihnuté vadou vyplývajúcou z § 237 písm. f) O.s.p.“.

22. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle ust. § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobkyňa, ktorá bola úspešná v plnom rozsahu priznal nárok na náhradu trov konania voči neúspešnému žalovanému a to v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude v zmysle ust. § 262 CSP rozhodnuté samostatným rozhodnutím súdom prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.